

List izbaja ob sobotah. Posamezna številka 25 lit, zaostale številke dvojno. Naročnina: celoletna 1100, polletna 600, trimesečna 350, mesečna 90 lit. Oglasi: 30 lit mm v širokosti 1 stolpca, plačajo se vnaprej

Tržaćani bodo šli 12. oktobra končno na volišća da izvolijo nov in v resnici demokratićen občinski svet

ZA POŠTENO UPRAVO

Končno se bližamo volitvam, ki bodo dale našemu mestu nov občinski svet. Precej napora je bilo treba, da se je vlada odločila, po skoro enem letu komisarjske uprave, ki je pripravila že itak težki družinski bilanci Tržaćanov eno milijardo lit. In če je obdobje slavošepstva, ki ga je hotela Kršćanska demokracija, vendar končalo, je to po žalostni ljudskih protestov. Tržaćani so ves čas komisarjskega režima vztrajno zahtevali nihanje tega obdobja, v katerem naj bi morali pozabiti kaj so pomnili za Trst klerikalna komora, njena korupcija, klientelizem, posebne uprave, kraljestvo sorodstev, povišanje tarif in davkov.

To obdobje bi se moralo zavleči vsaj do prihodnje pomladi, ker so imeli ves namen, čeprav skrit, združiti pravne volitve s senatnimi. Za senatne volitve pa mislijo na redni zakon, ki bi preprečil Trstu izvolitev treh senatorjev. Če bi se jim posrečilo, bi dobili samo enega, kateri bi prišel seveda vrst Kršćanske demokracije.

Nenadna „dinamičnost“, ki so jo pokazali klerikalci glede na sestavo programa, predložitve kandidatne liste, da bi s tem pokazali da hočejo baje volitve, je dejansko le pesek v oči naivnejšem. Program ne le malo razlikuje od prejšnjega. Listo je sestavila skupina KD z odločeno in močno intervencijo. Vse je bilo zelo nastavno in lahko, ker tokrat niso hoteli niti upoštevati, da je 50 odstotkov kristašev KD na strani diskriminirane skupine bivšega tajnika Romana.

Klerikalni tisk poziva sedaj Tržaćane, naj dajo Kršćanski demokraciji stalno večino, ker da bodo v nasprotnem primeru zopet dobili komisarja. Za volilno kampanjo z iznihanjem je znak silbov. To dokazuje, da se KD zaveda, da ne bo dosegla take večine. Seveda napela vse sile zato, da doseže, in gospodarji vlada ter škofija se bodo vse kriplje trudili, da dosežejo cilj. Z danes krojijo govorce, da bo prišel v Trst sam minister Foggi. Zopet bodo začeli govoriti o 45 milijardah, ki jih je namenila Trstu. Tisk pred političnimi volitvami že prejnja vlada. Zopet prihaja na dnevni red vprašanje nameščencev prihodnje ZVU. Za ladjedelništvo Sv. Marka je obljubljeno naročilo za gradnjo... mobilizirane skupine bivšega tajnika Romana.

Narodna i Studijska Knjiznica via Geppa, 9 TRIESTE

VITTORIO VIDALI

- Volilni stroj v polnem teku
- Naša partija prva predložila kandidatno listo
- Razcepljenost v nekaterih strankah

Kot je gotovo znano vsem našim bralcem, bodo volitve v nov občinski svet za tržaćko občino 12. oktobra. Rimska vlada se je vendar odločila in to po dolgem oklevanju in negotovosti. V to so jo nedvomno prisilili stalni ljudski protesti in splošna zahteva, da se stvari — po skoro enem letu škodljivega komisarjskega režima — končno normalizirajo.

Volilni stroj je v tem trenutku že v polnem teku. V občinskem tajnistvu so bile predložene do srede zvečer 4 kandidatne liste: KPI, KD, PSDI in PRL. Naša partija je prva predložila listo 60 kandidatov (ki jo objavljamo na 1. strani); zato bo naš volilni znak (srp in ključ) s tržaćko helebardo na glasovnici na prvem mestu. Za nami so predložili svojo listo demokristjani, nekaj dni pozneje socialdemokrati in šele v sredo republikanci. Druge stranke se še vedno pripravljajo. Nekateri, kot MSI in indpendentisti menda še nimajo popolne liste, druge pa je niso še dale v javnost. Rok za vlaganje list je do 12. septembra.

Demokristjani tokrat ne kandidirajo bivšega in tako nepopolnega župana Bartolija. Svoječas so krožile govore, da bo kandidiral za senat, toda danes se že ne govori več niti o tej kandidaturi. Nosilec liste je dr. Mario Franzil. Socialdemokrati so predložili svoje kandidate po abecednem vrstnem redu, ker tajnik Lucio Lonza ni hotel prevzeti mesta nosilca liste. Kar se tiče sestave da se predloženi list, ni opaziti v glavnem pomembnejših sprememb.

Neodvisna socialistična zveza je sestavila listo s 30 kandidati. Na prvem mestu sta po vrstnem redu — kot na prejšnjih volitvah — dr. Jože Dekleva in Bartolo Petronio. Vodstvo PSI je razpravljalo o svoji listi v sredo, toda do četrtka ni bila dana še v javnost.

Med independentisti se položaj ni še razčistil. Govorilo se je celo o treh listah. Kot zglede hosta predložili Fronta za neodvisnost in Tržaćka unija, vsaka svojo listo. Mladinsko gibanje STO pa bo podprlo eno izmed predloženih. SDZ bo šla na volitve skupno s slovenskimi klerikalci; imen kandidator pa še niso objavili.

Po štirih letih odkar se je Trst vrnil pod italijansko upravo, ni mogoče trditi, da je veliko jadransko mesto našlo organizirane rešitve težkih problemov, ki terejo njegovo gospodarstvo in segajo z negativnimi učinki tudi v njegovo politično in socialno življenje.

Za pravilno presojo gospodarstva položaja Trsta, nikakor ni mogoče pozabiti, da je Trst, tik od predvečerja povratka italijanske uprave in stopnjevanje vse do leta 1956, prvič v svoji moderni zgodovini spoznal pojav emigracije, ki se vedno ostoja, čeprav v manjšem obsegu. Iz Trsta je odšlo predvsem v Avstralijo najmanj 15 tisoč prebivalcev, od katerih skoro desetstotki za delo sposobnih. Zaradi tega, ko ugotovljamo, da presega brezposelnost v Trstu po odstotkih vsa ostala mesta in tudi že tradicionalno zaostala področja, ni mogoče pozabiti, da bi bil odstotek brezposelnosti še mnogo večji, če se ne bi bila pojavila množična emigracija pretežno mladinske in kvalificirane delovne sile.

Res je sicer, da se je položaj tržaćke borze dela poslabšal zaradi priselitve nad 40.000 oseb, ki so prišle iz področij, katera so bila odstopljena Jugoslaviji na podlagi mirovne pogodbe in so prišla pod njeno upravo na

plularnega župana Bartolija. Svoječas so krožile govore, da bo kandidiral za senat, toda danes se že ne govori več niti o tej kandidaturi. Nosilec liste je dr. Mario Franzil. Socialdemokrati so predložili svoje kandidate po abecednem vrstnem redu, ker tajnik Lucio Lonza ni hotel prevzeti mesta nosilca liste. Kar se tiče sestave da se predloženi list, ni opaziti v glavnem pomembnejših sprememb.

Med independentisti se položaj ni še razčistil. Govorilo se je celo o treh listah. Kot zglede hosta predložili Fronta za neodvisnost in Tržaćka unija, vsaka svojo listo. Mladinsko gibanje STO pa bo podprlo eno izmed predloženih. SDZ bo šla na volitve skupno s slovenskimi klerikalci; imen kandidator pa še niso objavili.

Po štirih letih odkar se je Trst vrnil pod italijansko upravo, ni mogoče trditi, da je veliko jadransko mesto našlo organizirane rešitve težkih problemov, ki terejo njegovo gospodarstvo in segajo z negativnimi učinki tudi v njegovo politično in socialno življenje.

Za pravilno presojo gospodarstva položaja Trsta, nikakor ni mogoče pozabiti, da je Trst, tik od predvečerja povratka italijanske uprave in stopnjevanje vse do leta 1956, prvič v svoji moderni zgodovini spoznal pojav emigracije, ki se vedno ostoja, čeprav v manjšem obsegu. Iz Trsta je odšlo predvsem v Avstralijo najmanj 15 tisoč prebivalcev, od katerih skoro desetstotki za delo sposobnih. Zaradi tega, ko ugotovljamo, da presega brezposelnost v Trstu po odstotkih vsa ostala mesta in tudi že tradicionalno zaostala področja, ni mogoče pozabiti, da bi bil odstotek brezposelnosti še mnogo večji, če se ne bi bila pojavila množična emigracija pretežno mladinske in kvalificirane delovne sile.

Res je sicer, da se je položaj tržaćke borze dela poslabšal zaradi priselitve nad 40.000 oseb, ki so prišle iz področij, katera so bila odstopljena Jugoslaviji na podlagi mirovne pogodbe in so prišla pod njeno upravo na

plularnega župana Bartolija. Svoječas so krožile govore, da bo kandidiral za senat, toda danes se že ne govori več niti o tej kandidaturi. Nosilec liste je dr. Mario Franzil. Socialdemokrati so predložili svoje kandidate po abecednem vrstnem redu, ker tajnik Lucio Lonza ni hotel prevzeti mesta nosilca liste. Kar se tiče sestave da se predloženi list, ni opaziti v glavnem pomembnejših sprememb.

Med independentisti se položaj ni še razčistil. Govorilo se je celo o treh listah. Kot zglede hosta predložili Fronta za neodvisnost in Tržaćka unija, vsaka svojo listo. Mladinsko gibanje STO pa bo podprlo eno izmed predloženih. SDZ bo šla na volitve skupno s slovenskimi klerikalci; imen kandidator pa še niso objavili.

Po štirih letih odkar se je Trst vrnil pod italijansko upravo, ni mogoče trditi, da je veliko jadransko mesto našlo organizirane rešitve težkih problemov, ki terejo njegovo gospodarstvo in segajo z negativnimi učinki tudi v njegovo politično in socialno življenje.

Za pravilno presojo gospodarstva položaja Trsta, nikakor ni mogoče pozabiti, da je Trst, tik od predvečerja povratka italijanske uprave in stopnjevanje vse do leta 1956, prvič v svoji moderni zgodovini spoznal pojav emigracije, ki se vedno ostoja, čeprav v manjšem obsegu. Iz Trsta je odšlo predvsem v Avstralijo najmanj 15 tisoč prebivalcev, od katerih skoro desetstotki za delo sposobnih. Zaradi tega, ko ugotovljamo, da presega brezposelnost v Trstu po odstotkih vsa ostala mesta in tudi že tradicionalno zaostala področja, ni mogoče pozabiti, da bi bil odstotek brezposelnosti še mnogo večji, če se ne bi bila pojavila množična emigracija pretežno mladinske in kvalificirane delovne sile.

Res je sicer, da se je položaj tržaćke borze dela poslabšal zaradi priselitve nad 40.000 oseb, ki so prišle iz področij, katera so bila odstopljena Jugoslaviji na podlagi mirovne pogodbe in so prišla pod njeno upravo na

Naši kandidati

1. poslanec VIDALI Vittorio
2. POGASSI Giuseppe
3. BERNETIĆ (BERNETTI) Marija
4. GOMBAĆ (GOMBACCI) Franc
5. RADICH Ernesto
6. WEISS Laura
7. CALABRIA Arturo
8. BURLO Giuseppe
9. TONEL Claudio
10. BRAUN Atto
11. SAJOVITZ Umberto
12. MUSLIN Giuseppe
13. RUSSO por. DEFERRI Jolanda
14. PADOVAN Lucijan
15. ZIDAR Ferdinand
16. KODRIĆ Dušan
17. DESANTI Mario
18. DEBARBORA Silvio
19. SIGULIN Mario
20. REN KAISER Pietro
21. ZOBEC por. VALENTINIS Armida
22. SEMILLI Emilio
23. KALUZA Rodolfo
24. GHERSINI Marcello
25. DEL VECCHIO Renzo
26. D'AGOSTO Artemio
27. TROIANI Giovanni
28. MASSI Raffaele
29. GERBEC Gabrijela Marija
30. SLAVEC Mario
31. COLLI Mario
32. BLAZIĆ (BIAGI) Rudolf
33. BERTOCCHI Vittorio
34. PERINI Sergio
35. PAGANI por. COSSUTTA Ester
36. CATTONAR Antonio
37. MOSETTI Bruno
38. KODRIĆ (CODRI) por. SIRK Leda
39. PRATOLONGO Guido
40. POCCECAI Vittorio
41. PRASEL Vladislav Alojz
42. ŽUZEK por. WALTERSTEIN Vera
43. VARDABASSO Giorgio
44. VECCHIET Giusto
45. MEULA Santina
46. KREČIĆ Venceslav
47. CERMELI Giordano
48. APOSTOLI por. TOMASELLI Giuseppe
49. WILHELM (GUGLIELMI) Adolf
50. TRIBUSON Libero
51. ERVATTI Mario
52. STOCK por. ZAMBON Maria Mercedes
53. BOGATEC Viktor
54. PUGLIESE Mario
55. GIACOMINI Alberto
56. ČOK Karel
57. KODRIĆ por. MLAČ Helena
58. CARGNALI Francesco
59. CERGOL Teodor
60. BERTOCCHI por. GOSETTI Anna

V zvezi z nekaterimi spremembami, ki so bile vnešene v kandidatni listi, v primeri z listo za prejšnje občinske volitve, sporoča tajništvo Avtonomne tržaćke federacije naslednje:

Tovariš Alceo Luchesi, bivši občinski svetovalec, tokrat ni bil vključen v listo, ker je pokrajinski svetovalec. Tovarišica Stanka Hrovatinova, bivša občinska svetovalka, je bila vključena tudi tokrat, toda treba jo je bilo nadomestiti, ker je bila odsotna iz Trsta in zato ni bilo mogoče pravočasno urediti zahtevajočega postopka, ki je bil potreben, da je naša federacija lahko prva predložila svojo listo. Tovariš Anton Gerlane ni bil vključen v listo, ker je pomožni član pokrajinskega upravnega odhoda.

Tajništvo ob enem javlja, da tovariš Paolo Sema, sekretar naše federacije ne kandidira za občinski svet zato, da lahko v celoti posveti svojo dejavnost vodenju federacije.

Zakonski osnutek in intervencija poslanca Vidalija za prosto cono

● Predložen v poslanski zbornici 18. julija

O bjavljamo v celoti intervencijo poslanca tov. Vidalija, ki je 18. julija predložil v zbornici zakonski osnutek z ustanovitve integralne proste cone na Tržaćkem ozemlju. Tov. Vidalij je predložil osnutek skupno s poslanci Giancarlo Pajetta, Polano, Beltrame in Raffaele Franco.

Spopustovani kolegi! Po štirih letih odkar se je Trst vrnil pod italijansko upravo, ni mogoče trditi, da je veliko jadransko mesto našlo organizirane rešitve težkih problemov, ki terejo njegovo gospodarstvo in segajo z negativnimi učinki tudi v njegovo politično in socialno življenje.

Za pravilno presojo gospodarstva položaja Trsta, nikakor ni mogoče pozabiti, da je Trst, tik od predvečerja povratka italijanske uprave in stopnjevanje vse do leta 1956, prvič v svoji moderni zgodovini spoznal pojav emigracije, ki se vedno ostoja, čeprav v manjšem obsegu. Iz Trsta je odšlo predvsem v Avstralijo najmanj 15 tisoč prebivalcev, od katerih skoro desetstotki za delo sposobnih. Zaradi tega, ko ugotovljamo, da presega brezposelnost v Trstu po odstotkih vsa ostala mesta in tudi že tradicionalno zaostala področja, ni mogoče pozabiti, da bi bil odstotek brezposelnosti še mnogo večji, če se ne bi bila pojavila množična emigracija pretežno mladinske in kvalificirane delovne sile.

Res je sicer, da se je položaj tržaćke borze dela poslabšal zaradi priselitve nad 40.000 oseb, ki so prišle iz področij, katera so bila odstopljena Jugoslaviji na podlagi mirovne pogodbe in so prišla pod njeno upravo na

plularnega župana Bartolija. Svoječas so krožile govore, da bo kandidiral za senat, toda danes se že ne govori več niti o tej kandidaturi. Nosilec liste je dr. Mario Franzil. Socialdemokrati so predložili svoje kandidate po abecednem vrstnem redu, ker tajnik Lucio Lonza ni hotel prevzeti mesta nosilca liste. Kar se tiče sestave da se predloženi list, ni opaziti v glavnem pomembnejših sprememb.

Med independentisti se položaj ni še razčistil. Govorilo se je celo o treh listah. Kot zglede hosta predložili Fronta za neodvisnost in Tržaćka unija, vsaka svojo listo. Mladinsko gibanje STO pa bo podprlo eno izmed predloženih. SDZ bo šla na volitve skupno s slovenskimi klerikalci; imen kandidator pa še niso objavili.

Po štirih letih odkar se je Trst vrnil pod italijansko upravo, ni mogoče trditi, da je veliko jadransko mesto našlo organizirane rešitve težkih problemov, ki terejo njegovo gospodarstvo in segajo z negativnimi učinki tudi v njegovo politično in socialno življenje.

Za pravilno presojo gospodarstva položaja Trsta, nikakor ni mogoče pozabiti, da je Trst, tik od predvečerja povratka italijanske uprave in stopnjevanje vse do leta 1956, prvič v svoji moderni zgodovini spoznal pojav emigracije, ki se vedno ostoja, čeprav v manjšem obsegu. Iz Trsta je odšlo predvsem v Avstralijo najmanj 15 tisoč prebivalcev, od katerih skoro desetstotki za delo sposobnih. Zaradi tega, ko ugotovljamo, da presega brezposelnost v Trstu po odstotkih vsa ostala mesta in tudi že tradicionalno zaostala področja, ni mogoče pozabiti, da bi bil odstotek brezposelnosti še mnogo večji, če se ne bi bila pojavila množična emigracija pretežno mladinske in kvalificirane delovne sile.

plularnega župana Bartolija. Svoječas so krožile govore, da bo kandidiral za senat, toda danes se že ne govori več niti o tej kandidaturi. Nosilec liste je dr. Mario Franzil. Socialdemokrati so predložili svoje kandidate po abecednem vrstnem redu, ker tajnik Lucio Lonza ni hotel prevzeti mesta nosilca liste. Kar se tiče sestave da se predloženi list, ni opaziti v glavnem pomembnejših sprememb.

Med independentisti se položaj ni še razčistil. Govorilo se je celo o treh listah. Kot zglede hosta predložili Fronta za neodvisnost in Tržaćka unija, vsaka svojo listo. Mladinsko gibanje STO pa bo podprlo eno izmed predloženih. SDZ bo šla na volitve skupno s slovenskimi klerikalci; imen kandidator pa še niso objavili.

Po štirih letih odkar se je Trst vrnil pod italijansko upravo, ni mogoče trditi, da je veliko jadransko mesto našlo organizirane rešitve težkih problemov, ki terejo njegovo gospodarstvo in segajo z negativnimi učinki tudi v njegovo politično in socialno življenje.

Za pravilno presojo gospodarstva položaja Trsta, nikakor ni mogoče pozabiti, da je Trst, tik od predvečerja povratka italijanske uprave in stopnjevanje vse do leta 1956, prvič v svoji moderni zgodovini spoznal pojav emigracije, ki se vedno ostoja, čeprav v manjšem obsegu. Iz Trsta je odšlo predvsem v Avstralijo najmanj 15 tisoč prebivalcev, od katerih skoro desetstotki za delo sposobnih. Zaradi tega, ko ugotovljamo, da presega brezposelnost v Trstu po odstotkih vsa ostala mesta in tudi že tradicionalno zaostala področja, ni mogoče pozabiti, da bi bil odstotek brezposelnosti še mnogo večji, če se ne bi bila pojavila množična emigracija pretežno mladinske in kvalificirane delovne sile.

plularnega župana Bartolija. Svoječas so krožile govore, da bo kandidiral za senat, toda danes se že ne govori več niti o tej kandidaturi. Nosilec liste je dr. Mario Franzil. Socialdemokrati so predložili svoje kandidate po abecednem vrstnem redu, ker tajnik Lucio Lonza ni hotel prevzeti mesta nosilca liste. Kar se tiče sestave da se predloženi list, ni opaziti v glavnem pomembnejših sprememb.

Med independentisti se položaj ni še razčistil. Govorilo se je celo o treh listah. Kot zglede hosta predložili Fronta za neodvisnost in Tržaćka unija, vsaka svojo listo. Mladinsko gibanje STO pa bo podprlo eno izmed predloženih. SDZ bo šla na volitve skupno s slovenskimi klerikalci; imen kandidator pa še niso objavili.

Po štirih letih odkar se je Trst vrnil pod italijansko upravo, ni mogoče trditi, da je veliko jadransko mesto našlo organizirane rešitve težkih problemov, ki terejo njegovo gospodarstvo in segajo z negativnimi učinki tudi v njegovo politično in socialno življenje.

Za pravilno presojo gospodarstva položaja Trsta, nikakor ni mogoče pozabiti, da je Trst, tik od predvečerja povratka italijanske uprave in stopnjevanje vse do leta 1956, prvič v svoji moderni zgodovini spoznal pojav emigracije, ki se vedno ostoja, čeprav v manjšem obsegu. Iz Trsta je odšlo predvsem v Avstralijo najmanj 15 tisoč prebivalcev, od katerih skoro desetstotki za delo sposobnih. Zaradi tega, ko ugotovljamo, da presega brezposelnost v Trstu po odstotkih vsa ostala mesta in tudi že tradicionalno zaostala področja, ni mogoče pozabiti, da bi bil odstotek brezposelnosti še mnogo večji, če se ne bi bila pojavila množična emigracija pretežno mladinske in kvalificirane delovne sile.

O revizionizmu in osnovnih zakonih socializma

Z mago socializma v ZSSR, uspehi izgradnje socializma v deželah ljudske demokracije vzbujajo vedno večjo simpatijo med širokimi plasti delavskega razreda in delovnih ljudi vseh dežel. Ideje socializma prodirajo v zavest nadaljnjih milijonov ljudi. V tem položaju pripisuje imperialistična buržoazija vedno večjo važnost ideološki akciji med množicami; potvarja socializem in obrekuje marksizem - leninizem, zavaja v zmotno množice in jih vara. Okrepitev marksistično - leninističnega vzgajanja množic, borba proti buržoazni ideologiji, razkrinkovanje laži in obrekovalni imperialistične propagande proti socializmu, obširna propaganda v razumljivih in prepričljivih oblikah — idej socializma, miru in prijateljstvu med narodi, vse to zadobiva danes prvenstveno važnost.

Konferenca je ponovno potrdila enakost stališč komunističnih in delavskih partij pri bistvenih problemih socialistične revolucije in izgradnje socializma. Izkušnja ZSSR in ostalih socialističnih dežel je v celoti potrdila pravilnost tez marksistično - leninistične teorije, po katerih procesi revolucije in izgradnje socializma slonijo na vrsti temeljnih zakonov, ki so lastni vsem deželam, katere koračajo v socializem.

Ti zakoni se izražajo vesplošno, skozi bogato raznolikost posebnosti in narodnih tradicij, ki so se zgodovinsko oblikovale in ki jih je treba brezpopolno upoštevati.

Ti temeljni zakoni so naslednji: vodenje delovnih množic s strani delavskega razreda, katerega jedro sestavlja marksistično - leninistična partija, v izvedbi proletarske revolucije pod to ali ono obliko in pri uvedbi diktature proletariata pod to ali ono obliko; zavestnost delavskega razreda z osnovno množico kmetov in drugih slojev delovnih ljudi; odprava kapitalistične lastnine in ustanovitev socialistične lastnine; glasnost proizvodnih sredstev; stopnja socialistična preobrazba

konjetivstva: skladen razvoj narodnega gospodarstva, usmerjenega v izgradnjo socializma in komunizma ter dvig življenjske ravni delovnih ljudi, izvedba socialistične revolucije na ideološkem in kulturnem področju ter ustvaritev številne trume intelektualcev predanih delavskemu razredu, delovnemu ljudstvu in stvari socializma; učevanje narodnostnega zatiranja in vzpostavitve enakopravnih odnosov v izgradnji prijateljstva med narodi; obramba pridobitve socializma pred atentati notranjih in zunanjih sovražnikov; solidarnost delavskega razreda vsake dežele z delavskim razredom drugih dežel, proletar. ki internacionalizem.

Sodobni revizionizem skuša obrekovati veliki nauk marksizma - leninizma, smatra ga za „zastarelega“ in trdi, da je baje izgubil sluherni pomen za revolucije družbe. Revizionisti bi hoteli uničiti revolucionarni duh marksizma, spodkopati zaupanje delavskega razreda in delovnega ljudstva v socializem. Izražajo se proti zgodovinskim potrebam proletarske revolucije in diktature proletariata v teku prehoda od kapitalizma v socializem, zanikajo vodilno vlogo marksistično-leninistične partije, zavračajo načela proletar. - leninističnega, zahtevajo, da se partije odrečejo temeljnim leninističnim načelom partijskega stroja in zlasti demokratskemu centralizmu in hočejo, da se komunistična partija iz revolucionarne organizacije spremeni v nekakšno dehtatno društvo.

Vsa izkušnja mednarodnega komunističnega gibanja ukaže, da je odločna obramba marksistično-leninistične enotnosti komunističnih in delavskih partij, brez frakcij in skupin, ki krnijo to enotnost, potrebno jamstvo za uspešno reševanje nalog socialistične revolucije ter izgradnje socializma in komunizma.

(Iz moskovske deklaracije komunističnih in delavskih partij socialističnih dežel, podpisane v nov. 1957)

21. septembra osrednji praznik tiska

Z začetkom septembra in otvoritvijo volilne kampanje je zavzela nov razmah vse dejavnosti v okviru „Meseca komunističnega tiska“, ki se stopnjuje, kar se tiče širjenja listov, nabiranja prispevkov in organiziranja praznikov tiska.

Do danes smo imeli že precejšnje število veselice tiska, ki so jih med drugimi organizirale sekcije Pončana, Sv. Vid, Campi Elisi, Curiel, Sv. Jakob in mljška sekcija, ki je organizirala veselico pri Sv. Barbari. Povsod je bila udeležba nadev zadovoljiva. Prejšnjo nedeljo sta bila praznika tiska v Camporah in v Ljudskem domu v Trstu na pobudo sekcije Barriera. V soboto pa je organizirala veselico rojanska sekcija.

Za jutri je napovedana veselica tiska v Podlonjerju, ki jo organizira sekcija Podlonjer-Sv. Ivan in pri Magdaleni, kjer so jo morali prejšnjo nedeljo preložiti zaradi nadležne barje. Prihodnjo nedeljo 14. t. m. bo velika ljudska veselica na čast našemu tisku v Boljunu.

Ob enem sporočamo, da bo te, ritorialni, t. j. osrednji praznik tiska naše federacije 21. septembra. Osredni praznik bo združen s svečano otvoritvijo nove dvorane in Ljudskem domu v ul. Madonina.

S ponovnim izidom naših dveh tednikov, „Dela“ in „La-

Sestanek federalnega komiteja

V torek sta se sestala federalni komite in kontrolna komisija. Predsedoval je tov. Paolo Sema. Tov. Laura Weiss je podala poročilo o pripravah za volilno kampanjo, ki je bilo po diskusiji soglasno odobreno. Federalni komite in kontrolna komisija sta vzela na znanje, da je partija — po zaslugi izvršenega dela — pripravljena na volilno kampanjo, tako iz političnega, organizacijskega kot

Pozdrav tov. Vidaliju in Semi

Tovarišu posl. Vittorio Vidaliju, ki je zastupil funkcijo sekretarja naše federacije, da bi se mogel v celoti posvetiti svojem delovanju kot poslanca komunistov in tržaćkih delovnih ljudi in tovarišu Paolo Sema, novemu sekretarju federacije, izrekam „Dela“ topli bratski pozdrav z željo, da bi njuno delo prineslo novih uspehov tržaćke mu delavskemu gibanju ter ob enem obvezuje, da bo vedno odločno vodilo svoje bitko, kot orodje komunistov in delavskega razreda našega ozemlja.

VOLILNI PROGRAM TRŽAŠKIH KOMUNISTOV ZA VOLITVE V OBČINSKI SVET V TRSTU

Po skoro enem letu komisarskega režima, bodo šli 12. oktobra Tržačani na volišča za izvolitev novega občinskega sveta. Volitve so morali vztrajnostjo urgirati prebivalci, politične stranke in druge organizacije, prav posebno Avtonomna tržaška federacija KPI, ki je bila zelo zaskrbljena spričo velike škode, katera je bila prizadejana gospodarskemu in političnemu življenju mesta zaradi nezakonitega podaljšanja komisarskega režima, kar predstavlja kršitev zakonskega roka predvidenega za obnovo demokratične uprave.

Trstu je potreben mir

Tržaške upravne volitve bodo medtem ko še vedno traja negotov in za mir v svetu nevaren mednarodni položaj, ki ga povzroča imperialistična napadna politika na Srednjem in Daljnem Vzhodu. Ta politika je privedla človeštvo do skrajne nevarnosti novega svetovnega spopada, kateri bi bil bolj katastrofalen od vsakega izmed prejšnjih, ker bi temeljil na uporabi atomskega orožja.

Trstu, ki je že toliko pretrpel zaradi vojne in njenih dolgih posledic, je potrebna mednarodna pomiritev, potrebna mu je vladna zunanja politika v korist miru, atomske razorožitve, sodelovanja med vsemi deželami, ki bo omogočila vzpostavitev in ojačanje trgovskih odnosov z vsemi državami srednjeevropskega zaledja, s Srednjim in Daljnim Vzhodom in z vsemi sredozemskimi deželami.

Za svobodo in pravice Slovencev

Poleg splošnih gospodarskih zahtev postavljajo komunisti tudi osnovne zahteve, ki se tičejo obrambe demokratičnih svobod, potrjenih z republiško ustavo, med katerimi je neogibno potrebna zaščita demokratičnih pravic prebivalstva slovenske narodnosti.

Za prenehanje komisarskih režimov Za avtonomijo ozemlja

Na upravnem področju zahtevajo komunisti prenehanje vseh komisarskih režimov, ki so do sedaj ovirali demokratični razvoj ozemlja, tržaške občine, raznih krajevnih gospodarskih in upravnih ustanov.

Zato zahteva Komunistična partija široko avtonomijo Tržaškega ozemlja prek teritorialnega sveta, ki bo izvoljen na podlagi splošne volilne pravice in proporcionalnega sistema, z ustreznimi zakonodajnimi pravicami, v okviru ustanovljajoče se dežele Furlanija-Juljskega kraja s posebnim statutom in glavnim mestom Trstom.

Treba je nadalje učinkovito zaimpleti popolno odgovornost upraviteljev in voditeljev občinskih podjetij in podjetij javne koristi.

Komunistična partija urgira bistvene reforme davčnega sistema, da bodo občinski upravi lahko zagotovljena finančna sredstva, ki so potrebna za izpolnitev njenih obveznosti, za osnovne socialne potrebe prebivalstva in za doseg trajnega izboljšanja javnih uslug. Istočasno je nujna reforma občinskih in pokrajinskih zakonov in sicer na osnovi ustavnih demokratičnih predpisov.

Sedanje stanje težkega finančnega neuravnovešenja tržaške občine — ki je prizadeta zaradi trajajoče krajevne gospodarske depresije — v pričakovanju bolj načrtnih davčnih reform, bo treba ozdraviti s primernimi dopolnitvami s strani države in ne na podlagi sedanje vladne usmeritve k najemanju posojil, ki jih je treba rezervirati za finansiranje nujnih del javne koristi.

Za demokratično davčno politiko

Komunistična partija stalno vztraja, da se davčna bremena porazdelijo na podlagi učinkovitega stopnjevanja.

Za gospodarsko obnovo Za demokracijo v Trstu

Tržaški volivci, ki jim je pri srcu blaginja mesta, bodo izrazili tudi v tej volilni bitki, ne samo njihove splošne politične zahteve, marveč tudi konkretne zahteve na področju gospodarstva tega ozemlja, njegovih demokratičnih potreb in njegove uprave.

Vladni načrt organičnih ukrepov

Na področju gospodarstva obnavljajo komunisti svojo zahtevo po organičnem vladnem načrtu za obnovo Trsta, v katerem naj bodo vključene zahteve, ki jih je predložil poslanec tov. Vidali v svoji zadnji intervenciji v poslanski zbornici:

- ustanovitev integralne proste cone,
- okrepitev cestnih in železniških zvez Trsta,
- tarifni ukrepi in mednarodni železniški sporazumi, ki naj skupno z novimi pristanškimi tarifami omogočijo tržaški luki, da bo lahko konkurirala z drugimi evropskimi lukami,
- vzpostavitev tradicionalnih pomorskih prog in okrepitev trgovskega brodogoja z gradnjo novih ladij, ki naj se gradijo pretežno v tržaških ladjedelnicah,
- moderniziranje kompleksa IRI in železarne pod Škednjem in tržaških podjetij IRI v splošnem,
- gradnja avtoceste Trst-Benetke in odepitve naftovoda za Avstrijo, razširitev metanovoda, gradnja termoelektrične centrale, novega vodovoda itd.

Vsi državljani morajo namreč prispevati za javne izdatke sorazmerno po njihovih finančnih možnostih, oziroma na osnovi načela: *kdor več ima, naj več plača.*

V tem cilju komunisti podpirajo:

- znižanje bremena posrednih in zvišanje bremena neposrednih davkov, ki jih plačujejo premožnejši sloji. Zato naj se ukine ali vsaj zniža trošarinski davek na blago široke in ljudske uporabe in naj se primerno razširi trošarina na luksuzne predmete;
- olajšanje pretiranih davčnih bremen in ukinitve dodatnih povškov (supercontribuzioni), ki so bili pred kratkim vsiljeni javnim lokalom, ki padejo — koncem koncev — vedno na ramena potrošnikov; uvedba abonmajev za plačevanje trošarinskega davka v korist male trgovine;
- uvedba družinskega davka, ki je edini neposredni davek v korist občine, po kriteriju, da se obremenjuje večje dohodke in kot posledica, do čim višje mere oprosti davka družine, ki imajo skromne ekonomske možnosti. V tem cilju je treba zvišati neobdavčljivo vsoto potrebno za življenjski minimum, od sedanjih 300.000 na najmanj 450.000 lir. Obdavčljivi zneski morajo odgovarjati stvarni postopnosti in uvesti je treba 25% znižanja na dohodkih obrtnikov, malih trgovcev in profesionistov;
- ustanoviti je treba končno davčne posvetovalne svete, ki jih je občinski svet sicer že odobril, toda niso bili uvedeni po krivdi KD in njenih zaveznikov.

Stanovanje z zmerno najemnino za brezdomce

Nujno je potrebna rešitev problema stanovanja za številne družine, ki ga še nimajo. Zato je treba vzpodbujati in podpreti širok razvoj ljudskih gradenj z državnim prispevkom.

Komunisti so se in se bodo borili za: — celoten program gradnje 10 tisoč ljudskih stanovanj v roku štirih let, z najemnino, ki naj odgovarja ekonomskim možnostim občine;

— gradnjo s strani občine, z dolgoročnimi posojili, 1200 stanovanj z nizko najemnino, kot je večkrat zahtevala komunistična občinska skupina;

— odstopitev občinskih zemljišč za pospeševanje gradnje ljudskih stanovanj s primerno najemnino.

Istočasno je treba doseči še druge ukrepe za normaliziranje stanovanjskih najemov. Komunisti podpirajo:

- zaporo nad stanovanjskimi izgoni, najemi in najemnini, tudi za pogodbe, ki so bile sklenjene v pogojih svobodne konkurence;
- rekvizicijo stanovanj, ki so ostala prazna iz spekulativnih namenov, da se jih nakaže družinam, ki so bile izgnane iz stanovanja;
- dodelitev primerne števila stanovanj novoporočencem, ki ga še nimajo;
- združitve raznih komisij za dodeljevanje stanovanj, v cilju učinkovitejšega delovanja, s spremembo kriterija v pravičnejšem smislu pri določevanju točk in lestvice prosilcev;
- znižanje najemnin IACP na odstotek, ki ne sme biti višji od 1,5% vloženega kapitala za gradnjo in vrnitev občinski upravi stanovanjskih hiš, ki so last tržaške občine in so bile pred leti oddane v upravo IACP, kljub nasprotovanju komunistične občinske skupine.

Za izpolnitev važnih javnih del

Važna javna dela še vedno niso končana. Gre za šolske stavbe, otroška zabavišča, vrtnice in otroške jasli, okrajne trge, pralnice, javna kopališča, polne kopalniščne naprave, greznice, ureditev številnih cest v mestu, okolici, podeželskih vaseh, ureditev obale.

Reorganizirati je treba službo za mesto čistoče in javna dela (ceste, greznice, nasade, pokopališča itd.) z dopolnitvijo števila osebja.

Nov regulacijski načrt

Komunisti podpirajo sestavo novega regulacijskega načrta tržaške občine, upoštevajoč najširše urbanistične kriterije, ki jih predvideva oblast deželne ustanove za izdajanje zakonskih odredb o urbanistiki, na osnovi decentralizacije in s prilagoditvijo socialnim namenom delovnih ljudi in najširših slojev prebivalstva, z uresničevanjem ljudskih gradenj v najugodnejših urbanističnih pogojih, z gradnjo stanovanj tudi v bližini mestnega središča in v bližini delovnih.

Po drugi strani pa se ne sme podreti hiš v starem mestu, če se prej ne konča z gradnjo 10.000 ljudskih stanovanj. Najemnikom hiš v starem mestu je treba zagotoviti udobno stanovanje z nizko najemnino.

Zemljišča, ki jih bo dobila občina z razlastitvami v starem mestu, bodo morala ostati občinska last in uporabiti jih bo treba za ljudske gradnje.

Naprava za odlaganje smeti

Kljub sklepu občinskega sveta se ta naprava ni še uveljavila, čeprav je to nujno potrebno ne samo za zaščito mesta, marveč tudi podeželja, kjer se smeti odlagajo. Kot posledica se okuži zrak daleč naokrog tako, da so nekateri kraji sploh nedostopni, kar je v očividno škodo prebivalcev.

Za razvoj občinskih podjetij

Občinska podjetja se ne smejo ukiniti, skrčiti ali izročiti zasebnikom, marveč jih je treba še razvijati, s stalnim izboljševanjem javnih uslug.

Acegat, ki je eno od največjih italijanskih občinskih podjetij, mora biti v stanju nuditi prebivalstvu svoje usluge, po kakovosti in tarifnih pogojih, ki bodo odgovarjali zahtevam in ekonomskim možnostim prebivalstva, posebno revnejših slojev. Omenjeno podjetje

mora raztegniti svojo upravo na še druge mestne avtobusne službe, ki so sedaj v rokah zasebnikov. Pri Acegat, ki je še vedno monopol starega centrističnega občinskega odbora, mora prenehati politični klientelizem in primanjkljaji se ne smejo uravnovešiti s povišanjem tarif ali z drugačnim obremenjevanjem življenjskih pogojev delovnih ljudi. Opozicija mora imeti vso možnost udeležbe pri neposredni kontroli nad Acegat — kot tudi nad vsemi krajevnimi ustanovami v splošnem — in to prek njenih svetovalec ali drugih oseb, ki jih bo opozicija določila.

Moderno socialno skrbstvo, odgovarjajoče potrebam mesta

Socialna, ekonomska in zdravniška oskrba, ki pripada občinski upravi, mora biti odgovarjajoča stvarnim potrebam prebivalstva. Zato je treba zvišati zadevna proračunska nakazila, da se z njimi poskrbi za plačevanje bolniških stroškov, za potrebne stavbe, na osnovi socialnih kriterijev. Prispevke je treba dobiti pri drugih krajevnih ustanovah, državi in mestnih finančnih ustanovah.

Komunisti še posebno zahtevajo:

- ustanovitev «Doma počitka» za starčke, na osnovi modernih in človeških kriterijev, kot je že večkrat predlagala komunistična občinska skupina;
- demokratično kontrolo nad javnim skrbstvom, posebno glede na ustanovo ECA, ki ne sme biti sredstvo za politične in verske diskriminacije;
- izboljšanje in razširitev šolske rekecije;
- ojačanje šolskih patronatov, ki jim je treba omogočiti, da bodo iz ekonomskega vidika lahko izpolnjevali svojo važno vlogo pomoči potrebnim šolarjem in neposredno kontrolo nad temi patronati s strani občine;
- premestitev počitniških kolonij, ki jih sedaj upravlja veliko število ustanov in združenj, v združeni obliki pod upravo občine;
- izboljšanje ljudskih prenočišč, ki jih je treba preskrbeti s potrebnim materialom in konfortnimi sredstvi; povečanje števila prostorov z dozidanjem obstoječih stavb ali z dodelitvijo novih;
- ureditev javnih ogrevališč v skladu z zahtevami dostojnega življenja;
- prevzem s strani občine pogrebne službe po cenah, ki naj bodo dostopne revnejšim prebivalcem, kot je večkrat zahtevala komunistična skupina v občinskem svetu.

Za izboljšanje in raztegnitev zdravniške službe

Posebna skrb je nujno potrebna za izpolnitev zdravniške službe, bodisi v bolnicah, kot tudi v okrajnih ambulantah (ki so nezadostne po številu in pomanjkljive glede na delovanje).

Spričo vedno večjega povpraševanja in potreb prebivalstva, je treba poskrbeti za odgovarjajočo zdravniško, lekarniško, bolniško, porodniško in otroško oskrbo ter še druge, prek gradnje stavb, dopolnitve števila potrebne osebja odgovarjajočih kategorij in prevzema s strani občine plačevanja bolniških stroškov v primerih državljanov, ki nimajo socialnega in bolniškega zavarovanja in nimajo finančnih sredstev za zdravljenje. Tudi za to dejavnost mora imeti opozicija možnost kontrole in sodelovanja.

Komunistična partija nadalje vztraja na svoji, že večkrat postavljeni zahtevi za otvoritev občinskih lekarn, ki bodo lahko zagotovile večjo in boljšo preskrbo zdravil po nižjih cenah.

Občinska potrošna ustanova za borbo proti druginji

Stalno naraščanje življenjskih stroškov, ki težko prizadene delovne ljudi, brezposelne, upokojence, nare-

Razčistiti problem posebnih uprav

Posebne uprave občine (javne menze in druge službe) je treba urediti tako, da bo prenehalo sedanje stanje. Posebne uprave morajo dobiti redno in pravično lice z vključitvijo odgovornosti voditeljev in podvržene morajo biti demokratični kontroli, ne samo za bodoče delovanje, marveč tudi zato, da se razčisti vse kar se je doslej dogajalo v zvezi s težkimi upravnimi odgovornostmi.

kuje takojšnjo ustanovitev občinske potrošne ustanove, ki so jo komunistični občinski svetovalci nepretrgoma zahtevali že od leta 1950 dalje in jo je občinski odbor spravi v pozabo kljub temu, da je bil zadevni zakon raztegnjen tudi na naše področje.

Za izboljšanje mestne živilske preskrbe zahtevajo komunisti nadalje še izpolnitev zelenjavnega in sadnega trga na debelo ter reformo pravilnika.

Problemi dela

Posebni pogoji Trsta, s stalno brezposelnostjo, narekujejo uvedbo občinskih ukrepov, ki naj omogočijo in vzpodbujajo zaposlitev starejše in mladinske delovne sile, katero je treba zaščiti pred nezakonitimi zunanji pronicanj, ki jih povzročajo delodajalci, in s tem, za svoje koristi, še slabšajo stanje krajevne brezposelnosti.

Zato je treba v okviru občinskega odbora vzpostaviti osek za delo in skrbstvo, ki naj ima naslednje naloge:

V sodelovanju z drugimi občinskimi uradi, bo moral skrbeti za zbiranje statističnih podatkov, ki bodo služili za zaposlitev delovne sile, strokovno usposobitev mladine, njihovo odbiro na podlagi sposobnosti, zaščito krajevne delovne sile v splošnem, kot tudi pri oddajanju občinskih del, naročitvah dobav, kontroli nad izvajanjem socialne zakonodaje v korist delovnih ljudi, mladine, žena, v okviru uprav, ki jih ima v rokah občina in tudi izven slednjih.

Nadalje bo moral omenjeni osek skrbeti tudi za pomoč družinam, ki so bile izgnane iz stanovanja in za brezdomce, prek primernih ukrepov, ki naj ustrezajo potrebam mesta.

Za kmetovalce

Izvajati bo treba, v duhu in po črki ustave, aktivno dejavnost za obrambo koristi malih posestnikov, ki so težko prizadeti, ker jim z razlastitvami jemljejo zemljo, katero so kupili za ceno velikih žrtev in jo nato plačujejo po izredno nizkih cenah.

Komunisti se bodo borili, da bo občina odobrila:

- ukrepe za znižanje tarif za vodo, ki služi za namakanje kultur in za druga izboljšanja občinskih uslug;
- ustanovitev konzorcija skupno z drugimi občinami in pokrajino, za naglo uvedbo zakona o hribovitih krajih, ki predvideva ugodnosti za kmetovalce.

Za ribiče in begunce

Komunisti urgirajo ukrepe v korist ribičev, bodisi kar se tiče ureditve prodaj na ribjem trgu, kjer je treba ustrezno ščititi tudi koristi potrošnikov, bodisi glede na dodelitev hladilnikov in skladišč za shrambo ribičkih potrebščin in v splošnem glede na delovanje gospodarskih ustanov ribičev.

Za begunce bodo komunisti urgirali vladne ukrepe in zanimanje občine, da se uresničijo njihove zahteve prek izrednih ukrepov, ne da bi to prejudici-

ralo programe in zahteve za obnovo Trsta in rešitev raznih mestnih problemov.

Počastitev odporniškega gibanja in ukrepi v korist žrtev fašizma

Komunisti zahtevajo naj tržaška občina, ki je bila odlikovana z kolajno odporniškega gibanja, postavi na enem izmed glavnih mestnih trgov spomenik borcu za svobodo in naj občinska uprava prevzame stroške vzdrževanja in bolnice za žrtve fašističnega preganjanja.

Reorganizacija občinskih uradov in vzpostavitev zborov mestnih straž

Komunisti podpirajo potrebo po reorganizaciji občinskih uradov, posebno tistih, ki so neposredno v stiku z občinstvom, ki zahteva hitrejšo in boljše njihovo delovanje in hitrejšo izpolnitev zahtevanih dokumentov, ne da moralo čakati dolgo časa v vrstah posameznih uradi in trpeti posledice birokratskih zavlačevanj.

Za doseg tega zahtevajo — poleg potrebe mehanizacije raznih oddelkov — ukrepe za decentralizacijo po okrajnih občinskih poverjeništvih.

Treba je nadalje ponovno sestaviti zbor mestnih straž, ki je tako potreben za redno poslovanje občinske uprave.

Treba bo sprejeti ukrepe za izboljšanje delovnih pogojev vseh kategorij osebja, ki pripada občini.

Razvoj kulture in ljudskega športa

Med naloge občine, katerim se mora uprava iz političnih in verskih razlogov do sedaj vedno upirala, spada delo na področju ljudske kulture in športnega udejstvovanja.

Komunisti še posebno zahtevajo:

- občina naj da pobudo za postopno razvoj dobro obetajoče ljudske knjižnice in za njeno dokončanje, ridično in materialno ureditve, prek sporazumov z drugimi deželskimi občinami, pokrajinsko upravo in višjim nadzorništvom, knjižnice, za kulturno delo v mestu in okolici, ki naj bo v korist italijanskih kot slovenskih državljanov, z otvoritvijo čitalnic, izstavnjavami in razstavami.
- občina naj zgradi telovadnice športna igrišča v raznih mestnih krajih in podeželskih vaseh, da tako ugodila stvarnim in občinski nim potrebam prebivalstva;
- občina naj urgira prepis vseh in bivše GIL na občinsko upravo, da jih bo lahko dala na razpolago na fizkulturo mladine;
- posebno skrb mora občina posevati gledališčem, z organiziranjem gledaliških in koncertnih predstav, ki bodo dostopne tudi revnejšim slojem.

Pospesevanje turizma

Koristi mesta terjajo materialni in organizativni prispevek občine, povečanje dotoka turistov in razvoj turizma, za ohranitev in vrednotenje ravnih lepote mesta in kraškega pokrajstva. V tem smislu je treba tudi urediti potrebo po skrbni pažnji za sadje v mestu, ki so iz estetskega zdravstvenega vidika važni.

Občinski svetovalci, ki bodo sestavljali komunistično skupino v občinskem svetu, podprti z zaupanjem in sodelovanjem Tržačanov, se obvezujejo, da bodo po svojih močeh uresničili in razširili kar je v gornjem programu. Tako bodo izvajali stalno in konkretno delo konstruktivnega vzpodbujanja in demokratične kontrole, v interesu našega mesta, delovnih množic, kmetov in vseh delavnih slojev Trsta.

KULTURA IN ZNANOST

V SZ raketa z dvema psičkama 450 km visoko

Zadnje dni avgusta se je kot blisk naglo razširila v svetu senzacionalna vest o novem velikem dosežku sovjetske znanosti. 29. avgusta je moskovski radio javil sporočilo, da so v Sovjetski zvezi izstrelili 450 km visoko v stratosfero raketo z dvema psičkama, ki sta se — kar je najvažnejše — vrnili na zemljo živi in zdravi.

- Povratak živih psičk na zemljo
Raketo so izstrelili 27. avgusta
V kabini tudi filmska kamera

obe psički vadili že nekaj mesecev tako, da sta se popolnoma privadili svoje vrstnemu bivališču za potovanje v vsevirje. Njuno biološko obnašanje med poletom ni bilo torej pod nikakim vplivom strahu ali drugih motenj. Kot so poročali sovjetski znanstveniki takoj po povratku posebne naprave, so in-

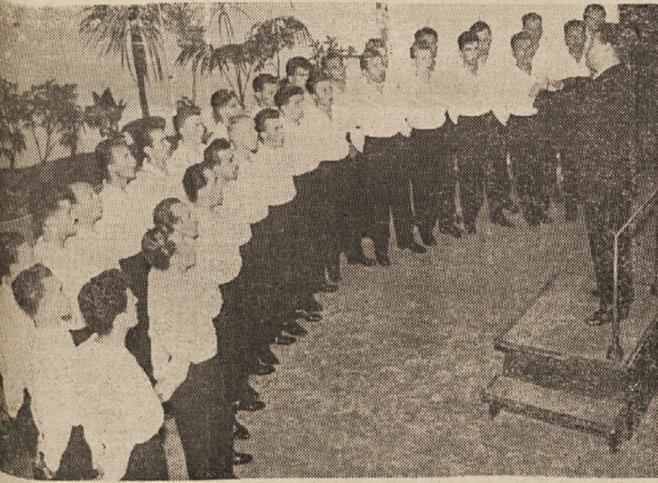
Sovjetski znanstveniki uporabljajo za poskusne polete v vsevirje psičke, kot nam jih kaže gornja slika.

strumenti za proučevanje visokih plasti atmosfere med poletom redno delovali in oddali vrsto dragocenih znanstvenih podatkov, ki so sedaj predmet pozornega proučevanja. Dejstvo, da sta se živali vrnili na zemljo živi in zdravi dokazuje, da je Sovjetska zveza že rešila, ne samo vprašanje gotovega povratka vesoljskih la-

Vsemirska ladja

«Izvestja» so objavila članek sovjetskih znanstvenikov Iljina in Lenskija, v katerem je rečeno, da bi v Sovjetski zvezi že lahko zgradili vesoljsko ladjo s sredstvi in dognanji, ki jih imajo. Uspeh treh sputnikov je dokazal, da so premagali tudi drugo kozmično pregrado s tem, da so povečali hitrost izstrelka na 11,2 km na sekundo.

Zbor „Vinko Vodopivec“ zmagal v Arezzu

Od četrta do sobote 30. avgusta je bil v Arezzu tradicionalni festival zborovskega petja. Na festivalu so peli zbori iz različnih dežel: Francije, Avstrije, Grčije, Španije, Češkoslovaške, Argentine, Italije in Jugoslavije, ki je odnesla s primorskim akademskim zborom »Vinko Vodopivec« v tretji kategoriji prvo mesto. Poleg omenjenega zboru, ki je nadvse častno zastopal na tako važnem festivalu lepo slovensko pesem, sta se dobro uveljavila tudi sarajevski zbor »Proleter«, ki je dobil v prvi kategoriji tretjo nagrado, v tretji pa četrto ter mariborski zbor »Slava Klavora«, ki je nastopil v drugi kategoriji in se blaznil na peto mesto. Zbor »Vinko Vodopivec« (ki ga vidimo na gornji sliki), vodil na festivalu Anton Nanut. Požrtvovalni dirigent še razmeroma mladega zboru, je prejel na festivalu umetniško nagrado kot priznanje najboljšemu od vseh dirigentov na festivalu. Zbor »Vinko Vodopivec«, ho nastopil danes (v soboto) zvečer na Opčinah.

Ali ljubijo rastline glasbo?

Ali ljubijo rastline glasbo? Pred desetimi leti bi se vsakdo od srca nasmejal ob takem vprašanju. Na zadnjem botaničnem kongresu pa sta povedala indijska naravoslovca Stegh in Pontiah, da je pokrila neka vodna rastlina zaradi kratkega jutranjega koncerta v treh dneh površino ribnika. Brez jutranje glasbe bi ji to uspelo šele po treh tednih. Rastlina, ki sta si jo izbrala za poskus, je tako nežna, da lahko opazujemo s prostim očesom premenjajoče citoplazme. Njene celice so skoraj prozorne. Zaradi harmoničnih zvokov se je gibanje citoplazme, dela žive celice, povsem spremenilo.

Opogumljena indijska naravoslovca sta nadaljevala podobne poskuse. Mimozam sta igrala vsak dan stare bramanske himne in v eni pomladi so prekosile vse vrstnice. Tudi število njihovih listov in trnov se je povečalo.

Zanimivi poskusi z rastlinami

Nemško mesto Giessen je postalo slavno po neki rastlini, ki raste navadno samo v polarnih krajih. To je neka vrsta alpskega maka, ki ima v naravnem okolju rumene cvetove, v nemških rastlinjakih pa je bil bel. Nekdo je prišel na misel, da bi za nekaj stopinj znižal temperaturo v rastlinjaku, kjer je rasla cvetica. Kmalu nato so njeni cvetovi postali zlatorumeni. To je bil začetek. Danes spreminjajo z uravnavaanjem toplote in svetlobe barvo nekaterih rastlin. Če obdamo popolnoma zelene limone z etilenom, postanejo v petih dneh rumene in primerne za prodajo.

Prihodnje leto bodo odprli blizu Pariza velikansko poslopje, kamor bodo prihajali botaniki z vsega sveta. V treh nadstropjih iz stekla in cimenta je osem »svetlih« in trinajst »temnih« dvoran. V njih bodo ustvarili s posebnimi napravami različno svetlobo, izotopi in kemikalijami v nekaj minutah posoje, v katerih bodo rastline tako hitro rastle, da bodo znanstveniki mogli rešiti v nekaj urah vprašanja, s katerimi so se prej ukvarjali leta in leta.

Ze do sedaj so dosegli nekaj pomembnih uspehov. Za žito so do nedavnega mislili, da je izmed vseh rastlin najbolj »hladnokrvno« in da se ga ne da »ogoljufati« z glasbo, toploto in plini. Kaže pa, da je zelo občutljivo za elektriko. Nad poljem pšenice so napeli žično mrežo z visoko napetostjo. Klasi je bilo večje in je dozorelo 6 do 9 tednov prej, kot so pričakovali.

Zanimiva je ugotovitev, da so rastline odpornejše proti radioaktivnosti kot človek. Nekehi botaniki je dejal, da bo rasla v primeru atomske katastrofe na razvalinah civilizacije robita — kot je rasla po vseh dosegnjenih vojnah.

Umril je veliki francoski znanstvenik Joliot Curie

Joliot Curie

znanost ne bi postavila v službo vojne, uničenja in smrti, marveč da bi služila miru, življenju in človeštvu.

V četrtek 14. avgusta je umrl veliki francoski znanstvenik Frédéric Joliot-Curie. Njegova smrt predstavlja težko izgubo za znanost in za vse človeštvo. V spomin na svetli lik Joliot-Curieja, znanstvenika, partizana miru, humanista, komunista, objavljamo iz »France novle« spominski članek Françoise Billouxa, člana politbiroja Komunistične partije Francije.

Niče ni mogel in ne bo nikoli mogel zanikati vrlin znanstvenika, partizana miru, domoljuba, humanista, življenja in svojo družino ljubečega moža, komunista, našega tovariša Frédérica Joliot-Curieja.

Lahko bo kdo ljubil in občudoval eno od teh vrlin raje kot drugo, dal poudarka tej ali oni plati njegovega življenja, njegovega dela. Toda nič ne more pravice samovoljno ločiti enega od drugega. Njegovo življenje in delo se drugo z drugim izpolnjujeta.

Bil je intelektualce, ki ni bil »blizu« delavskemu razredu in njegovi partiji, marveč aktiven skupno z njima, tesno združen z njima z vsjo svojo močjo in zavestjo. Joliot-Curie bo ostal kot zgled za mladino, ki je v pomladnih dneh svojega življenja sklenila izbrati svojo pot, ter vodnik za tiste, ki v zrelih letih še vedno iščejo pravo pot. Joliot-Curie se je trudil vsiliti v vsako svoje dejanje znanstveno strogost in človeško toplino.

plino obnem. Njegov razum in njegova srca sta bila enoglasna. Trudil se je, da bi ga vsi razumeli in dokazoval veliko spoštovanje za vsakogar, ki ga je poslušal, pa naj je bil to kdor koli. Ali ni morda delal ure in dneve dolgo, ko je pripravil predavanje o atomu, ki ga je imel pred ribiči na način, da so ga vsi razumeli?

Ker je bil komunist, je bil ta domoljub grobo odstranjen s položaja visokega komisarja za atomsko energijo in to zaradi njegovega prizadevanja, da se dušitev Republike.

Znanstveni uspehi v sovjetskem kmetijstvu

Sovjetski znanstveniki so preizkusili nov način posejevanja kmetijskih kultur, ki je zelo enostaven in gotov. Seme pred setvijo namoči v raztopinah, ki vsebujejo mikroelemente — drobne dele bakra, cinka, kobalta in drugih kemičnih elementov. Mikroelementi povzročajo velike spremembe na semenju, ki se potem prenesejo na odraslo rastlino. Take rastline so kasneje mnogo bolj odporne proti različnim boleznim in mrazu.

Praktično so ta način preizkusili na koruzi. Prve pogankje tako pripravljene koruze so prepusili 24 ur mrazu od 5 stopinj. Posevku to ni prav nič škodilo ter so pridelali na hektar 13 odstotkov več kot z navadnim semenom. Donos sladkorne pese se je povečal celo za 45 odstotkov na hektar.

SVJATOSLAV MINKOV:

ZAHODNI GOST

Na obisk je prišel gost iz »zahodnega sveta«. Prišel je snazen, eleganten, bleščec kot igračka iz nailona. S prošnim korakom se je spustil po lestvi iz letala in stopil na našo rodno zemljo.

Pričakali smo ga s šopki cvetja in tradicionalnim »dobrodošela«. Bil je ginjen ob takem sprejemu, da ni mogel spregovoriti niti besedice, pač pa se je smehljaj, klanjal na vse strani in hitel stiskati ponujene roke. Gamla ga je slovenska prisrčnost, ki se je dotaknila najbolj življenjskih strun zamotane evropske duše.

Drugi gost, kot se pač spodobi potniku, ki je navajen na vse domače udobnosti, se je nastanil v prvovrstnem hotelu, v dvošobnem stanovanju s kopalnico.

Ze od prvega dne je bila njegova milost obdana z najskrbnejšo pozornostjo. To je tudi naravno: monsieur Lumpacikus, znani novinar, je dopisnik največjih evropskih listov. Možakar je prišel k nam, da bi si ogledal kako živimo, kaj delamo, kako se skupno z vsemi narodi borimo za mir in prijateljstvo.

«Na Zahodu ne vemo skoraj ničesar o vaši deželi», je v zadregi dejal gost. Obdan z ljubeznivostjo domačinov, je monsieur Lumpacikus začel potovati po deželi, da bi se seznanil z njenimi zanimivostmi in uspehi.

Pri nas sicer ni grajskih ali čistokrvnih bernadineev, zato pa imamo stvari, ki jih lahko s ponosom pokažemo radovednemu tujcu. Našemu imenitnemu gostu, ki je potoval od jutra do večera, smo pokazali freske v Bojanski cerkvi, Rilski samostan. Razkazali smo mu tovarne in zadržna posestva... Kratko povedano: v Bolgariji ni bilo več kotička, kamor ne bi bile pogledale njegove radovedne oči.

Gosta smo sprejeli s kruhom in soljo, pogostili ga z narodno jedjo in mu nalivali v kupčico izbornega vina. V neki vasi je miličnik pripeljal svojega očeta, mojstra sviranja kavale (narodno glasbilo), da bi zaigral gostu. Ko se je vesela trapeca blizala koncu, je miličnik prvi zaplesal kolo.

«Čudovita dežela! Prekrasno ljudstvo!», je ves vžičen vzklikal monsieur Lumpacikus in hitel zapisovati v beležnico svoje ginjene vtise.

Drugi dan jutraj se je monsieur Lumpacikus odpeljal na letališče, kjer ga je čakala gruča poslavlajočih. Da bi se napram tako uglednemu gostu izkazali kot se spodobi, so mu poleg velikanskega šopka cvetja izročili tudi pestro čiprovsko preprogo, da bo lahko udobno stegnil svoje noge, ko bo pisal članske o Bolgariji. In da se ne bi pokazali za nedelikatne, so razveselili tudi njegovo ženo; poklonili so ji prekrasno bluzo z bolgarsko narodno vezinjo. Zadnji trenutek so naši prijatelji potisnili v letalo še zaboj kot zlato rumenega grozdja, da si bo osladil usta na poti.

Težak je bil trenutek slovesa. Ginjeni gost si je s svilenim robcem obrisal solzo v oči in ginjenji so bili tudi vsi navzoči: fotoreporterji so imeli obilo opravka. Končno je letalo zabrnelo, dvignilo se v nebo in monsieur Lumpacikus je z letalom izginil v oblakih. Minilo je nekaj tednov in lepega dne se je v nekem zahodnem časopisu z naslovom »Obzorja sveta« pojavil dolg članek pod naslovom »Pod nebom peterokrskih zvezd.«

obalo, je hotel zatrjevati, ko so ga spraševali, kako se je imel na letovišču. In imenitni gost je pri tej prici potegnil iz žepa beležnico ter se podal na lov intervjuov. Srečal se je z velikim številom državljanov in jim stavil celo vrsto perečih sodobnih vprašanj. Kot pridna čebelica je zbral nektar za bodoče članke in črtice, s katerimi je nameraval povzdigniti našo deželo v oči zahodne publike.

Tako je prišel neogibni trenutek slovesa in monsieur Lumpacikus je pripravil svoje kovečke. Pred odhodom gosta v domovino, so mu priredili poslovlilno večerjo, ki so se je udeležili priznani veseljaki in prvaki zdravje. Imeli so ginjene govore in nazdravljali so prijateljstvu dveh narodov. Okrog polnoči, ko so v banketni dvorani začele pokati steklenice šampanjca, je monsieur Lumpacikus vstal in imel kratek, toda značilen govor.

«Dragi prijatelji! — je začel ugledni gost in dvignil kupico. — »Horacij je nekoč dejal, da je pripravljen žrtvovati polovico življenja za en sam dan v rajni. Jaz pa k tem besedam pristivam: lahko bi žrtvoval tudi vse življenje za dneve, ki sem jih preživel na vaši rajski zemlji. (Ko je prevajalec prevedel te besede, so vsi viharno zaploskali). »Bolgarija! Kako zveneca beseda. Bolgarija! — Kako svetel simbol vseljudeškega poleta in blagostanja. Moj skromni jezik ne more izraziti vseh čustev, toda lahko vam zagotavljam, da odhajam iz te dežele z neizbrisnimi spomini o vaših prelepih krajih. Torej, prijatelji, na vaše zdravje, vašo osebno srečo, za srečo marljivo bolgarskega ljudstva! Naj prosvetle naše duše, kot je dejal Ovidij! (Prevajalec je začel ginjenj celjati od same miline. Ploskanja ni hotelo biti konca, kozarci so zvenketali ob napitnici in začelo se je prisrčno objemanje).

Drugi dan jutraj se je monsieur Lumpacikus odpeljal na letališče, kjer ga je čakala gruča poslavlajočih. Da bi se napram tako uglednemu gostu izkazali kot se spodobi, so mu poleg velikanskega šopka cvetja izročili tudi pestro čiprovsko preprogo, da bo lahko udobno stegnil svoje noge, ko bo pisal članske o Bolgariji. In da se ne bi pokazali za nedelikatne, so razveselili tudi njegovo ženo; poklonili so ji prekrasno bluzo z bolgarsko narodno vezinjo. Zadnji trenutek so naši prijatelji potisnili v letalo še zaboj kot zlato rumenega grozdja, da si bo osladil usta na poti.

Težak je bil trenutek slovesa. Ginjeni gost si je s svilenim robcem obrisal solzo v oči in ginjenji so bili tudi vsi navzoči: fotoreporterji so imeli obilo opravka. Končno je letalo zabrnelo, dvignilo se v nebo in monsieur Lumpacikus je z letalom izginil v oblakih. Minilo je nekaj tednov in lepega dne se je v nekem zahodnem časopisu z naslovom »Obzorja sveta« pojavil dolg članek pod naslovom »Pod nebom peterokrskih zvezd.«

Ker nam ne preostaja prostora, bomo navedli le nekatere odstavke omenjenega članka.

«Na Balkanskem polotoku — tako začenja članek — obstaja mala država, ki se je nekoč imenovala »dežela vrnice«. Toda ta dežela — Bolgarija na žalost danes ni več posuta z vrniciami, marveč z ljuliko in trnjem. Po dolgih prizadevanjih se mi je posrečilo prodreti tja in je srečnemu naključju se lahko zahvalim, če se sedaj nahajam tu, v svobodnem svetu, kjer končno lahko povem okrutno resnico o življenju onstran železne zaves. Bolgarija, kot pač vse dežele komunističnega tabora, umira pod krvavim suženjstvom Kremlja. Bolgarsko ljudstvo je v obupnem položaju. V mestih in vaseh srečate pri vsakem koraku ljudi obličene v cape, ki omagujejo od lakote. Trgovina je mrtva; v prodajalnah sploh ne najdete ne nailona in ne perlonovih izdelkov. Kako klavno izgleda bolgarska industrija, dovolj nazorno priča že samo dejstvo, da v deželi sploh ne proizvajajo toaletnega papirja, kar je v nebo vpljivoča stvar, če hočemo upoštevati potrebe današnje človeka. Kako torej živijo in se hranijo tuji v takem komunističnem peklu? Nočem preveč nadlegovati naših bralcev, zato bom takoj odgovoril na vprašanje. Pogostite imenoma s kruhom in soljo snatrajo v Bolgariji kot izredno pojedino...»

A kaj naj rečem o okrutnem torerju, pred katerim se lahko skrijejo največje strahote srednjeveške inkvizicije? Streljanje in obesaenje ljudi je v Bolgariji vrakodnevna stvar. Nasilstvo nad človeškim dostojanstvom je že tako daleč, da miličniki n. pr. kar ob belem dnevu lovijo holne starčke in jih prisilijo, da morajo igrati na glasbilo, ki se imenuje »kavalot«. Miličniki sadisti pa plešejo kolo in prisilijo tudi druge ljudi, da morajo plesati z njimi. Ko že govorimo o torerju je treba povedati še nekaj. Odkar je v Bolgariji komunistični režim, se celo ptice selivke ne marajo več vracati v to deželo, ker instinktivno čutijo, da jih bodo ničili. Včasih sicer lahko srečate štorčlje. Toda to so verjetno potomke tistih štorčel, ki so jih komunisti pobarvali v rdečo barvo, prav posebno ob priliki prvomajskih manifestacij. V Bolgariji ne najdete več niti živih zajcev in ne jelenov. Je late dresiranih vran letajo po zraku in krakajo gesla v vojni in uničenju človeštva.

Kot višek vsega, da bi osleparili svetovno javnost, pa je Bolgarija proglašala za turistično deželo. Tako si n. pr. prizadeva pritegniti čim več ljudi iz zahodnega sveta v kopališča ob Črnem morju. Toda treba je biti budni! Črnomoška obala je polna polipov, ki jih Rusi — v skladu s tajnim členom agresivnega Varšavskega napadalnega pakta — pošiljajo iz Odese. Avtor članka nosi še dane sledove takega boljševskega polipa. Vprašali se boste, kdo je vendar načelak tak članek? Avtor članka v listu »Obzorja sveta« je elegantni, smehljajoči se in lepo vzgojeni... monsieur Lumpacikus.

DOMAČI PROBLEMI IN VESTI

Odbor za proslavo bazoviških junakov

vabi vse demokratično in antifasistično ljudstvo na svečano proslavo, ki bo jutri, v nedeljo 7. septembra ob 15. uri na strelišču pri Bazovici

Govorila bosta
Giovanni Postogna
in
ing. Josip Pečenko

Na komemoraciji bodo sodelovali pevski zbori.

Potrebni so ustrezni vladni ukrepi za tržaške ladjedelnice

V kovinarskih podjetjih pod kontrolo IRI v Trstu in Miljah, je sedaj zaposlenih kakih 9000 delavcev in uradnikov. Če pristejemo še delovno silo, ki je zaposlena v sorodnih in pomožnih dejavnostih, kot so manjša podjetja, ki delajo za velike tovarne, nadalje prevozi, usluge, dobave, bančni zavižki itd., dobimo pravo sliko, ki nam kaže veliko težavo teh podjetij za gospodarsko življenje mesta in vsega ozemlja. Zato je povsem razumljivo zahtevanje, ki ga kaže vse prebivalstvo za življenje, delovanje, razvoj in bodočnost naših ladjedelnic in podjetij IRI.

Toda če pogledamo natančneje v kakšnih pogojih se nahaja kompleks naše dragocene proizvodne in bomočnosti naših ladjedelnic in podjetij IRI. V tem trenutku perspektive za razvoj in bodoče delovanje, je povsem naravno, da mora tak položaj vzbuditi med vsem pre-

- Pri Sv. Roku znižali delovni urnik
- Izredna važnost podjetij IRI za Trst
- V vseh ladjedelnicah zastarele naprave in malo dela

bivalstvom največjo zaskrbljenost.

Skedenjski železarni grozi že več časa demobilizacija zaradi zastarelosti njenih strojev in nizke proizvodnosti naprav. V ladjedelnici Sv. Roka so do pred nekaj dnevi popravljali ladjo «Vivaldi», sedaj je ostala ladjedelnica brez dela. Zato so zopet uvedli znižani delovni urnik 40 ur. Potrosili pa niso niti lire za izboljšanje naprav. Tržaški arsenal ima s svojimi zelo starimi napravami velike težave glede naročil za popravila ladij. Če ima še nekaj dela, je to zasluga delovne sposobnosti delavcev in ugleda, ki ga uživa podjetje med italijanskimi in inozemskimi brodolastniki. V ladjedelnici Sv. Marka primanjkuje že sedaj v nekaterih oddelkih delo za nekatere kategorije; malo dela je n. pr. v oddelku za mostove in žerjave. Kar se tiče novih gradenj, ki so podlaga rednega obratovanja, je dela še za kakih devet do deset mesecev, nato bo kriza zajela vse oddelke. In na žalost danes ni nobenih izgledeov za nova naročila, ki bi zagotovila stalnost dela. V tovarni strojev delajo v največjem oddelku, to je v topilnici že več časa samo 40 ur na teden. Bodoče delo pa je odvisno od naročil, ki bi jih prejela ladjedelnica Sv. Marka in v Tržicu. Tudi za omenjeni dve podjetji se nujno postavlja vprašanje ustreznih obnov in ojačanja naprav.

Podjetja IRI so resen problem za vse mesto. Problema se je treba lotiti brez odlašanja in treba ga je rešiti naglo ter temeljito. V nasprotnem primeru — posebno če upoštevamo možnost uvedbe Skupnega evropskega tržišča — utegne priti v tržaškem gospodarstvu do prave katastrofe, kar je treba na vsak način in z vsemi silami preprečiti.

Vse naše ladjedelnice potrebujejo primerna nakazila za obnovo in ojačanje naprav, ki so ponekod celo neuporabne, druge pa že zastarele. Vsem pa je nujno potrebno zagotoviti dovolj naročil, da ne bo treba več skriti delovne urnike in odpustiti delavce.

Toda vse kaže, da se merodajni vladni organi za vse gorje potrebe nikakor ne zanimajo in jih sploh ne upoštevajo. Do danes niso namreč sprejeli še nobenega ukrepa, kljub številnim intervencijam, ki prihajajo iz raznih krogov.

Naše mesto se nikakor ne more odpovedati pravici do

življenja in procvita. Zato je absolutno potrebno, da se premagajo vsi odporni in doseže od vlade ter njenih pristojnih organov take ukrepe, ki bodo zagotovili našim ladjedelnicam življenje in procvit.

Zato pa je potrebna mobilizacija vsega mesta, ki mora manifestirati svojo voljo in odločnost, da se bo borilo za gorje cilje. Delavci in njihove razredne organizacije bodo — kot vedno — v prvih vrstah in pobudniki take akcije.

E. SEMILLI

Za kmetovalce

Pokrajinsko kmetijsko nadzornišvo nadaljuje z razdeljevanjem nakazil za nakup krme mešanice za krave molznice po znižani ceni z namenom, da se med rejci pospešuje racionalno krmiljenje goveje živine.

Nakazila se lahko dvignejo na živinorejskem uradu — Pokrajinskega kmetijskega nadzornišva — ulica Ghega, 6/1, med uradnimi urami (8.30 - 12.30).

Provokatorji zopet na delu

Naša federacija je svoj čas opozorila tovariše in prijatelje na možnost provokacij, ki jih organizirajo razredni sovražniki ob priliki volitev. Dogodki so pokazali, da je bilo opozorilo na budnost povsem upravičeno.

Prvo akcijo je izvedla «banda Jonny», v kateri so tudi najeti fašistični elementi, v službi Kršćanske demokracije in monarhistov. Ti elementi so pred kratkim provokirali nekaj mladih komunistov in povzročili nato njihovo aretacijo. Do druge provokacije je prišlo te dni. Na sestanku — ki je bil na občini — predstavniki strank, gibanj, organizacij in posameznikov, ki so vprašali za prostor na občinskih tablah za volilno propagando, se je predstavil neki gospod prof. Monfalcone, bivši član naše partije. Izjavil je, da je predstavnik «revolucionarnih komunističnih skupin», ki bi morale v tej volilni kampanji «podpreti» Komunistično partijo Italije. Gre za skupine, ki obstojajo seveda samo v njegovi fantaziji, kot tudi v fantaziji zloglasnega «Romanina», ki je bil svojčas izključen iz naše partije, ker so ga zasačili, da je v službi razrednega

◆ Sporočilo tajništva naše federacije

sovražnika. Slednji je v imenu teh «skupin» vršil v zadnji volilni kampanji diverzantsko delo policijskega značaja. Na istem sestanku so nadalje sporočili, da je neki G. Giansanti Romolo, ki je nepoznan v antifasističnih krogih, vprašal dovoljenje za uporabo oglašnih tabel v imenu nekega namišljenega «gibanja komunistične levice», katero je prišlo na dan tik pred temi volitvami s precej jasnim namenom.

Avtonomna tržaška federacija Komunistične partije Italije opozarja na gornje sramotne dogodke in razgalja namišljena levičarska «komunistična» gibanja ali taka, ki se hočejo predstaviti kot podporniki ter njihove avtorje, ki delajo to z namenom, da bi sejal zmedo med delovnim ljudstvom in s tem pomagali tistim strankam in skupinam, ki se borijo za konservativni socialni režim in imajo kot zastavo, borbo proti partiji delavskega razreda in ljudstva.

TAJNIŠTVO

Prazniki tiska

Danes, v soboto 6. septembra bo praznik tiska sekcije na Greti (v dvorani PD «Raubers»). Govoril bo tov. Vittorio Vidali. Jutri, v nedeljo ob 16. ure dalje bo v Podlonjerju (PD «Zvezda») velika veselica tiska s plesom. Na sporedu je tudi izvolitev «miss Vie Nuoves». Govoril bo tov. Gombac.

Jutri, v nedeljo bo praznik tiska pri Magdalen, kjer bo prisotne pozdravil tov. Ernesto Radich.

Miljska sekcija organizira za jutri krajevni praznik tiska v Griži. Govoril bo sekretar federacije tov. Paolo Sema.

Razstava v Boljuncu

Jutri, v nedeljo ob 9. do 12. in od 15. do 19. ure bo v osnovni šoli v Boljuncu razstava oblek in krojev, ki so jih izdelale udeležke uposobitvenega tečaja za krojenje in šivanje, organiziranega po Zvezni ustanovi za pokleno usposabljanje.

ŠOLSKE VESTI

OBVESTILO ŠOLSKEGA SKRBNISTVA
Šolsko skrbništvo v Trstu sporoča, da je objavljena v Sentiakobski osnovni šoli, v ulici Scuole Nuove 12/1, in na didaktičnih ravateljstvih predstavnostna lestvica za poverjena in namoderna mesta na osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1958-59.

Prednostna lestvica je na vpogled vsak dan od 9. do 12. ure od vključno 9. septembra t.l.

VISJA REALNA GIMNAZIJA
Na višji realni gimnaziji s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z realnim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši vpisovanje za šolsko leto 1958-59 do vključno 25. septembra vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvo zavoda v ulici Lazzaretto Vecchio št. 9, II. Nadvidla glede vpisovanja so razvidna na zavodovih oglašnih deskah.

V višji realni gimnaziji se prične zrelostni izpiti v jesenskem roku šolskega leta 1957-58 dne 17. septembra s pismenim izpitom iz Italijanskega jezika.

DRŽAVNA TRGOVSKA AKADEMIJA
Na državni trgovski akademiji se vpisovanje za šolsko leto 1958-59 zaključijo 25. septembra.

Uposobitvenski izpiti bodo začeli v sredo 17. septembra s pismeno nalogo iz italijanskega jezika. Potrebne informacije se dobi v tajništvo vsak delavnik od 10. do 12. ure.

DRŽAVNA NIZJA TRGOVSKA STROKOVNA SOLA

Ravnateljstvo državne nižje strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, Piazzale Gioberti št. 4, sporoča, da traja vpisovanje za šolsko leto 1958-59 do vključno 25. septembra t.l. Tajništvo je odprto vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Ponovni izpiti čez I. in II. razred ter nižji tečajni izpiti pričnejo 8. septembra 1958.

DRŽAVNA NIZJA INDUSTRIJSKA STROKOVNA SOLA
Ravnateljstvo državne nižje industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ulica Montorsino št. 8, III. obvešča prizadete starše, da se vrši vpisovanje za I, II, in III. razred za šolsko leto 1958-1959 do vključno 25. septembra vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Istočasno opozarja učence in učenke, ki so bili pripuščeni k popravnim izpitom v jesenskem roku, da se prične nižji tečajni in razredni izpiti v ponedeljek, 8. septembra ob 8.30.

INDUSTRIJSKI STROKOVNI TEČAJ V DOLINI
Ravnateljstvo slovenskega industrijskega strokovnega tečaja v Dolini obvešča vse prizadete, da se vrši vpisovanje za I, II, in III. razred do vključno 25. septembra vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Istočasno obvešča vse učence, ki so pripuščeni k popravnim izpitom v jesenskem roku 1958, da se bodo razredni popravni izpiti ter izpiti za nižji tečajni izpiti začeli v ponedeljek, 8. septembra ob 8.30 po urniku, ki je izohešen na šolskih vratih.

Mobilizirati je treba vse sile za uspeh na občinskih volitvah

Politične in organizacijske priprave naše partije za volilni boj so prišle v zaključno fazo. Čez teden dni bo volilna kampanja že v polnem razvoju in do takrat moramo biti vsestransko pripravljeni, posebno kar se tiče organizacije.

Gre za veliko politično bitko, ki jo bomo vodili nekaj mesecev po političnih volitvah. Na zadnjih volitvah smo preizkusili v vsaki sekciji organizacijsko učinkovitost naše partije. Danes je treba upoštevati pozitivne izkušnje iz prejšnjih volitev, da izboljšamo vse naše delovanje, p v dsem pa, da napravimo potrebne korake za popravo starih napak.

Ključ volilnega uspeha naše partije je v polni učinkovitosti naše organizacije, od federalnega komiteja, do sekcij in celičnih, voditeljev skupin in raznašev tiska.

Ojačati je treba delovanje ter organov in tovarišev ter ga prilagoditi potrebam volilne kampanje. Odločilno vlogo bodo imeli sekcijski komiteji, ki jih je treba razširiti s kvalificiranimi tovariši, da bodo lahko dobro vodili volilno kampanjo v svojem okraju, na vasi in v tovarni. Politične cilje je treba konkretno določiti na pod-

- ▲ Naše priprave v zaključni fazi
- ▲ Odločilna vloga sekcijških komitejev
- ▲ Konkretno določiti politične cilje

lagi proučitev rezultatov političnih volitev: ponovna pridobitev izgubljenega položaja v nekaterih volilnih sedežih, ohranitev položaja v sedežih, kjer se je doseglo dobre rezultate, povišanje števila glasov v sedežih, kjer obstojajo možnosti, izboljšanje položaja med ženami, mladino, obrtniki, malimi trgovci itd.

Tovariše je treba mobilizirati predvsem za kapilarno propagando. V glavnem je treba imeti za vsak sedež skupino tovarišev (člani partije, pomožni, mladi komunisti), ki jim bo poverjeno vse volilno delo. Skupina bo prek sirjenja našega tiska, letakov, nabiranja prispevkov, približala čim več volivcev in bo z njimi razpravljala, prepričala naj volijo KPI, počula kako je treba voliti. Posebne ukrepe je treba napraviti za delo med ženami, mladino, obrtniki, malimi trgovci in volivci drugih strank.

Veliko skrb je treba posvetiti tudi izbiri skrutinorjev in zastopnikov liste. Za to je treba poiskati tovariše z dobrimi izkušnjami, ki so dobro opravili svoje delo in so poznani med ljudstvom. Sedeži sekcij morajo postati za časa kampanje središča volilne dejavnosti, volilni uradi, kjer dobijo volivci lahko vse potrebne informacije.

Volilna kampanja mora služiti obenem za utrditev naše partije in ZKMI prek rekrutacije stotine novih članov. Zato je potrebno, da se v volilne delovne načrte vključijo tudi konkretne obveze in akcije propagandističnega značaja.

Da bomo lahko uspešno uresničili vse navedene naloge, pa ne smemo izgubljati časa, ker je vsaka minuta dragocena.

DAVIDE PESCATORI

Čestitke

Tovariš Nello Grisoni se je v četrtek poročil v Torinu z gospodično Liliano Marchetto. Srečnima novoporočencema iskreno čestitajo naša federacija, tovariši s Pončane in uredniški kolektiv našega lista.

Osnutek zakona za prosto cono

(Nadaljevanje s 1. strani)

stria na nacionalnem tržišču. In končno se carinska meja med Tržaškim in ostalim ozemljem dežele, ki je dolga največ štiri kilometre, odvijata na področju, katere se lahko učinkovito kontrolira.

Postavljajoč zahtevo za ustanovitev proste cone za Tržaško ozemlje, hočejo napraviti Tržaščani iz svojega mesta aktivno gospodarsko orodje, kar se bo doseglo s polnim vrednotenjem njegove gospodarske vloge; vir dragocene mednarodne valute, ki jo bodo prinesle pristaniške, železniške in pomorske usluge, špedicijska podjetja in zavarovalne družbe.

ZAKONSKI OSNUTEK
Člen 1. - Tržaško ozemlje je postavljen izven carinske črte in se ustanovi kot prosta cona.

Člen 2. - Inozemsko blago uvoženo na Tržaško ozemlje, je oproščeno plačevanja obmejnih pristojbin in kakršne koli carine, ki jo mora carinaru izterjati na osnovi obstoječih zakonov. Nacionalno ali nacionalizirano blago, ki je uvoženo v prosto cono, se smatra z vseni učinki kot izvoženo blago.

Člen 3. - Prebivalci Tržaškega ozemlja bodo lahko uvozili na carinsko nacionalno ozemlje, brez plačila carinskih pristojbin, krajevne proizvode, ki jih bo določilo z odlokom finančno ministrstvo.

Člen 4. - Predstojeci zakon stopi v veljavo dan po objavi v uradnem listu.

Nova faza borbe za avtonomijo

Vprašanje deželne avtonomije je predmet proučevanja in razprav s strani raznih organov, kar je vsekakor pozitivno dejstvo, ker dokazuje, da je treba končno ustanoviti deželo Furlanija-Juljska krajina.

Kot znano je naša partija že svojčas sestavila osnutek statuta za novo deželo, ki ga je v zbornici predložil 18. julija tovariš Vidali, skupno s še drugimi komunističnimi poslanci. S predložitvijo ustavnega zakonskega osnutka se začena za naša nova faza boja za avtonomijo. Problem avtonomije smo obširno obravnavali v zadnji volilni kampanji na naših zborovanjih in v vsej naši akciji.

Zahteva posebne in široke avtonomije za Trst v okviru deželne ustanove, je potrjena tudi v uvodu našega volilnega programa za občinske volitve. Naša partija znova podčrta, da je treba Tržaškemu ozemlju priznati široko avtonomijo, ki se bo uresničila z izvolitvijo teritorialnega sveta, katero bo imel primerne zakonodajne pravice.

kar se tega tiče pa so demokratični zelo nejasni in zato je treba tako stališče smatrati za negativno. Našem ozemlju je avtonomija nujno potrebna spriče njegove posebne zemljepisne lege in zaradi njegovih posebnih potreb.

Samo na ta način se bodo v Trstu lahko ustvarili predpogoji in možnosti za gospodarsko obnovo in demokratičen razvoj. Poudarjanje potrebe po avtonomiji je vedno bilo in bo tudi v bodoče poglavito vprašanje v borbi, ki jo bomo vodili v parlamentu in v množičnih akcijah.

Važna etapa naše borbe za avtonomijo bo širši sestanek v deželnem merilu, predviden za konec septembra. Sestanka se bodo udeležili predstavniki pokrajnih dežele ter osebnosti iz drugih dežel s posebnim statusom. Sestanek bo istočasno vzbudila za akcijo in mobilizacijo ljudstva, ki je odločilni činitelj za doseg avtonomije.

Naloge tržaške komunistične mladine v volilni kampanji

V tej volilni kampanji se Zvezna komunistična mladina predstavi ob strani partije, ki je vključila v svoj program specifične zahteve tržaške mladine. Za te zahteve se bodo skupno z drugimi, borili tudi mladinski kandidati, ki so na listi partije.

Komunistična mladina mora v tej volilni borbi objasniti vsej mladini odgovornosti Kršćanske demokracije, socialdemokratov, ki si morajo deliti odgovornosti s klerikalci, kot so si delili stokele v občinski upravi in drugih ustanovah. Isto tako je treba prikazati odgovornosti drugih skupin, ki so delale proti koristim Trsta in tržaške mladine.

Nakazano politično dejavnost, ki se vključuje v borbo za mir in demokracijo, je treba razviti po vzgledu, ki ga je dala komunistična mladina v zadnji volilni kampanji. Zato je treba naglo mobilizirati vso mladinsko organizacijo in aktivizirati vse propagandistične skupine, ki so delovale v prejšnji volilni kampanji. Te skupine je treba razširiti z vključitvijo novih moči, to je vseh tistih mladincev, ki so se odlikovali v delovanju ZKM v teku prejšnjih mesecev.

Volilna kampanja daje priložnost in nakazuje potrebo predvsem po okrepitvi volilnih komitejev krožkov ZKMI, ustanovitvi novih krožkov in razširitvi mladinske organizacije z novimi člani, sinovi in hčerami tovarišev ter tistimi simpatizirajočimi, ki dajejo dober doprinos v volilni borbi.

Mladi komunisti morajo vnesti v volilno kampanjo vse svoje navdušenje, življenjskost in smisel za pobude. Pomagati morajo pri sirjenju tiska, razdeljevanju materiala volilne propagande, ki ga bo tiskala naša federacija; razširiti morajo osebne stike z volivci, prav posebno z mladino.

V tem duhu so se te dni sestali volilni organi ZKMI, ki so začrtali perspektive in navodila za udeležbo naše organizacije v volilnem boju. Sedaj je treba iti na delo brez odlašanja, da se bo ZKMI čisto izkazala tudi v tej kampanji, da bo vsak mladi komunist dober propagandist, sposoben uspešno popularizirati program naše partije, razpravljati z vsakim

mladincem o njegovih problemih, širiti naš tisk ter bo dal na ta način svoj dragocen doprinos za uspeh komunistične liste.

S. PERINI

Partijski sestanki

SIRSI PARTIJSKI AKTIV
V torek 9. septembra ob 19.30 bo na sedežu federacije v ulici Capitolina 3 sestanek kandidatov naše liste z razpravo o raznih vidikih volilne kampanje.

SESTANEK KANDIDATOV KOMUNISTIČNE LISTE
V sredo 10. septembra ob 19.30 bo na sedežu federacije v ulici Capitolina 3 sestanek kandidatov naše liste z razpravo o raznih vidikih volilne kampanje.

SKUPŠČINA KOMUNISTOV IZ TOWNIST
V četrtek 11. septembra ob 18.30 bo na sedežu v ul. Capitolina skupščina komunistov iz tovarn. Na dnevnem redu: «Upravne volitve in Lorbe delavskega razreda».

Ivan Legiša

Komaj dva tedna po smrti tovariša Miliča, naš Ivan Legiša iz Devina. Tudi tovariš Legiša je bil nadvse priljubljen v vasi in vsej okolici zaradi svoje resnosti in predanosti delavskemu gibanju in svojemu narodu. Dolgo je bolehal in vsa nežna skrb njegove družine ga ni mogla rešiti. Strla ga je neizprana bolezen, kateri je odprla pot silikozna, pikljena bolezen, na kateri bolehalo navadno ljudje njegovega poklica, kamnarji in klesarji.

Tovariš Legiša je v času fašizma zapustil svoje kraje, ker se ni hotel ukloniti krvavemu režimu. S svojo družino je živel v Beogradu, a se je vrnil domov že leta 1941, čim mu je bilo to mogoče. Po zgledu svojega moža in očeta se je vsa družina vključila v narodno osvobodilno borbo in je bila zato preganjana in poslana v nacistična koncentracijska taborišča.

Obridki izgubi obeh dobrih in zavednih tovarišev izreka v redniški kolektiv «Delo», čeprav pozno, težko prizadeta družina svoje najiskrenejše, toplo součustvanje.

ZA TEDEN DNI

Sobota, 6. - Ida, Radonica Nedelja, 7. - Regina, Mirna Ponedeljek, 8. - Roj. M. D. Adrijan

Torek, 9. - Peter, Marij Sreda, 10. - Nikolaj, Nikita Četrtek, 11. Emilijan, Milan Petek, 12. Gvidon, Slavica

RADIO ODDAJE

SOBOTA: 13.30 Lahke melodije - 15. Operne uverture - 16.35 Orkester Paechiora - Folklorni ansambel «Sreča Družila» - 18. Oddaja za mlajše: Franc Jaza: «Odpri Markos». 7. oddaja: Igrajo RO - 19.15 Umestnost in življenje: «Pogled na festival slovenskih filmov v Pulju» - 4.45 tudentovski zbor «Koo Vodopivec» - 21. Judita manova: «Kazen», dramatično na zgodba. Igrajo člani RO - 22.30 Orkester Gorge Melano.

NEDELJA: 9. Kmetijska daja - 10. Prenos maše iz stolice sv. Justa - 13.30 Glasba željah - 16. Slovenski zbor - 18.40 Vokalni kvintet «Zarja» - 19.15 «Ko študent na rajno» - mladinska počinška oddaja - 20.30 Zvočni mozaik - 22. delja v športu - 22.10 Poljelka Cvetčar in Majda S. z orkestrom Franca Russa.

PONEDELJEK: 13.30 Lahke melodije - 18.55 Vokalni kvintet «Metuljček» - 19.15 Radijska verzja - 20. Športna tribuna - 20.30 Mozart: «Don Juan» - pera v dveh dejanjih.

TOREK: 13.30 Glasba poljah - 18. Koncert pianista Silve Hršovec - 19.15 Širok obzorja - 20.30 Iz opernega t. - 21. Obletnica tedna - 21. Simfonični koncert dirigirata mo Hubad in Jakov Cipci: orkester Slovenske filharmonije - 22.50 Na orgle Hammondove Fela Sowanade.

SREDA: 13.30 Zabavna glasba - 18.30 Z začarane polje - Edward Martinuzzi: «Snežna Rožica» - 19. Samospeve Mladina, Topalovica, Ceja in J. ka poje basist Zarko Cvetič - 19.15 Zdravniški vedež - 20. Od melodije do melodije - Marco Praga: «Vzglezna ženska» - 21. Obletnica tedna - 21. Simfonični koncert dirigirata mo Hubad in Jakov Cipci: orkester Slovenske filharmonije - 22.50 Na orgle Hammondove Fela Sowanade.

ČETRTEK: 13.30 Lahke glasba - 18. Brahms: Koncert za violino v D-duru op. 77 - 19.15 Radijska univerza - 20. Zbor Slovenske filharmonije - 21. Ilustrirano predavanje: Sodobna književnost in umetnost - 22.30 Mozart: Koncert št. 3 v G-duru za violino in klavir K 216.

PETEK: 13.30 Glasba poljah - 18. Velika dela slavne mojstrov - 19.15 Znanost in tehnika - 20.30 Odločki iz zgodovine oper - 21. Umestnost in življenje v Trstu - 22. Dante gheri: «Božanska komedija» - 22.45 Noveleški skladatelji.

KINO

Prosek
Sobota, 6. sept. ob 20. urah: «Tam gori me nekdo ljubi» (Lassu qualem tu ma); film MGM.

Nedelja, 7. sept. ob 17. urah: ponovi.

Sreda, 10. sept. ob 20. urah: «Morlejo» (Voi assassinato) film Warnes Bros.

Šola Glasbenice matice

Vpisovanje v šolo Glasbenice matice traja od 1. do 6. septembra ob 9. do 12. in od 16. do 18. ure v ul. Ruggero Montorsino št. 29. Istotam se vpisujejo tudi učenci, ki bodo posejali novoustanovljeni podružnici pri Sv. Ivancu (v prostorih prosvetnega zavoda) in v Skednju (na delovnem prof. Ambroseta).

V Boljuncu so bila vpisovanija na sedežu šole v četrtek, 8. septembra ob 8.30 po urniku, ki je izohešen na šolskih vratih.